

Cròniques de la Terra Baixa

« September Song » (Cançó de Setembre)

I

ELS MISTERIS DEL CÒLERA

"Medidas profilácticas contra el cólera: de la Jefatura Provincial de Sanidad recibimos la siguiente nota..."

(Dels diaris)

Tothom sabia que el còlera és una malaltia contagiosa. El que molts ignoràvem és que fos, també, misteriosa. Més, encara, desconcertant.

El dia 9 de setembre, com una escopetada, sense cap més comentari, els periòdics del país publicaven una nota que, resultava ésser força alarmant. Les indicacions de com la respectable ciutadania havia de rentar-se les mans, les gotes de lleixiu que calia dosificar sobre l'aigua, la incitació a la guerra contra les mosques i la necessitat peremptòria de notificar les alteracions de budellada, eren clares i taxatives.

Algú podria pensar que, quan es donen instruccions per evitar complicacions colèriques, quan es practiquen vacunacions massives i quan vénen i van metges de l'Organització Mundial de la Salut, és que en algun lloc del país tenim casos de còlera. Doncs, no senyor.

He llegit el diari amb una assiduïtat encomiable. He buscat, pàgina a pàgina la notificació del nombre de colèrics en actiu. Res. Ni rastre. Pels carrers, he sentit comentaris impacients que parlaven de dotzenes de malalts, de casos greus, d'urgents complicacions hospitalàries. Però res no ha passat del rumor. El diari, que és el lloc on solen donar-se les notícies no ha pas registrat cap alteració. Metges i apotecaris han practicat les seves devocions amb tota naturalitat. No conec cap veí, cap conegut, que hagi confessat obertament estar trasbalsat per cap mena de cagarrines. De sobte, tota la intrincada funció digestiva, tan pública com privada, ha estat envoltada d'un silenci expectant.

Francament, davant d'una situació tan extraordinària, i fins a cert punt contradictòria, hom no sap què pensar.

Es tracta d'una maniobra comercial dels fabricants de lleixius? Potser és una hàbil operació higiènica que suggerirà la necessitat que tots plegats ens rentem més sovint? No ho sé. En tot cas resta sempre la pregunta incontestada de la real dimensió de l'epidèmia, del perquè de les vacunacions massives, de la discreta actitud de «los medios de comunicación social». Espero amb verdadera impaciència el dia que sortirà el personatge important a la televisió per a comunicar que ja està tot solucionat i que tot plegat no ha tingut la més mínima importància.

Fins llavors consideraré el còlera una mena de misteri. Una notícia declarada «matèria reservada» per la seva condició de secret oficial.

II

LES INUNDACIONS

"La Diputación barcelonesa pide la declaración de catástrofe. Se pide al Gobierno la ejecución urgente de los encauzamientos de los ríos Llobregat, Besós y Tordera".

(Dels diaris)

En aquest país, de tant en tant se'ns inunda alguna cosa. Es tracta d'una mena d'inundacions periòdiques, conegudes i esperades per tothom. Una mena de cerimònia ritual que, any darrera any, amb persistència i mètode, talla carreteres, incomunica telèfons i s'emporta alguna víctima. És clar que alguns anys la cosa és suportable. No passa d'una lleugera incomoditat temporal. Altres vegades, però, els rius i rieres, agafen dimensions descomunals i s'emporten tot allò que troben al davant: homes i bèsties, cases i vehicles, ponts i camins.

Aquest any les inundacions han estat intenses i extenses. Morts, destrucció, paralització de la indústria, ensorrada general de ponts i passeres... Veus autoritzades han clamat al cel i al govern, s'han fet recaptés pels damnificats, han vingut ministres i, com sempre, aviat sentirem dir que això no passarà més.

És possible. Els de Girona, per exemple, quan escolten aquesta mena de promeses, riuen amb una certa amarga ironia. Els que no hi estan acostumats encara aixequen les orelles amb esperança. Potser sí, potser no tornarà a passar més...

Jo no sé si seria més rendable invertir en una previsió estudiada, en una certa quantitat d'obres hidràuliques, el que ara es gasta en indemnitzacions i d'altres confeccions d'emergència. Sembla que seria més útil prevenir que curar. Però la idiosincràsia del país està feta a una altra mena de reaccions. Té, per influències atàviques, per configuració mental, una gran tendència a la resignació i al «què vols fer-hi». En tot cas, les inundacions tenen aquesta cosa bonica de la solidaritat, de la desgravació fiscal, de les visites de ministre...

Per això, com després d'una festa anyal, d'una trobada periòdica o d'una reunió de caràcter social, la gent sembla que es diu l'un a l'altre:

—Bé. Fins a la pròxima!

I serà fins a la pròxima, naturalment. Perquè el país és així: propens a l'acceptació, pacient, tenaç, fàcilment inundable.

III

LES ELECCIONS

Indicó el señor Pelayo Ros que "con un recuento avanzado, podía considerarse que había votado en la ciudad más del 45 por ciento del censo electoral, y una cifra similar en la provincia, lo que constituye un porcentaje elevadísimo".

(El Correo Catalán)

Hem tingut eleccions a procuradors en Corts. Hi havia lloc per a dos i se n'han presentat cinc. I, és clar, la lluita electoral ha estat necessària. Per això s'ha lluitat. Sobretot amb papers. Amb moltíssims papers. Jo diria que aquestes eleccions han estat unes eleccions de paper. Si tot el paper que ha consumit la propaganda s'hagués gastat en calendaris, tots els habitants d'Espanya sabrien ben bé el dia que és. A falta de poder manifestar programes massa concrets, els candidats han optat per ferse retratar. I així, veient la cara que feien i alguna referència agafada al vol, el «censo electoral» s'ha triat representant.

Tots els possibles electors hem rebut un paperet on, amb una concisió amable, se'ns indicava el nostre «derecho y deber» de votar. I aquest «deber» era reforçat per una delicada al·lusió a una llei de l'any 1907, de conseqüències generalment imprevisibles, per quant la majoria de futurs votants l'ignoraven. Si les sancions que preveu aquesta llei, antiquíssima i respectable, tenien funestes conseqüències pels infractors, no ho sé. El que sí sembla clar és que els tants per cent de votants no tenen pas massa significació. Quan hom va a votar amb la llei al darrera, el que vertaderament sorprèn és l'abstenció. Que per cert planteja un altre interrogant considerable: Quants pares de família i dones casades han infringit la llei? Si ens atenem a la freda realitat dels números, hi ha un cinquanta cinc per cent del cos electoral empaperat. És clar que cal suposar que no tothom va interferir la llei amb una voluntat delictiva. Hi ha un piló de parteres, accidentats, operats d'apèndix, viatjans de comerç, mariners, asmàtics perduts, guarda-agulles, etc., etc., que tenen ben justificada la seva abstenció.

En tot cas, si valgués per a alguna cosa, jo proposaria que, en unes futures eleccions, per saber quin peu calça la voluntat i l'entusiasme del cos electoral, seria millor deixar de banda la famosa llei del 1907. Com s'han deixat de banda els colls forts, els corbatins, les cotilles i altres estris d'aquella època.

Ah! I que consti que jo vaig anar a votar. Però saber per qui, ja és una altra història.

JAUME FARRIOL